

Kunskapsglappet

- svenskarnas kännedom om klimatomställningen

Kontakt: Jenina Dahlberg
Kontakt på Novus: Mats Lindström
Datum: 2023-06-16

Regeringskansliet

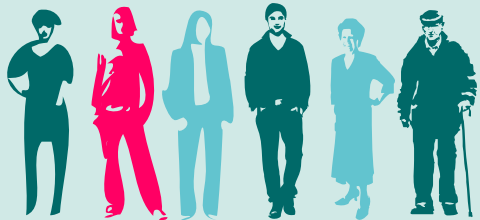
Bakgrund & Genomförande

BAKGRUND

Undersökningen har genomförts av Novus på uppdrag av Fossilfritt Sverige som är en del av regeringskansliet. Syftet med undersökningen är att undersöka allmänhetens kunskap och kännedom om olika företeelser som rör klimatomställningen. Frågorna har ställts i tre omgångar under våren 2023, i januari, i mars och i juni.

MÅLGRUPP

Svenska allmänheten 18-84år

Ålder:
18-84 år

GENOMFÖRANDE

Antal intervjuer:
Minst 1000 svarande
Fältperiod:
jan-juni 2023

Deltagarfrekvens:
Ca 60%
(minst 1000 svarande av 1700 tillfrågade)

Novus har genomfört minst 1000 intervjuer i varje omgång, dvs minst 1000 har de facto svarat på alla frågorna. Deltagarfrekvensen bland de inbjudna var ca 60% av de ca 1700 tillfrågade. Det finns inget som tyder på att bortfallet skulle snedvräta resultatet, utan undersökningen är åsiktsmässigt representativ för den grupp som skulle undersökas, och de slutsatser som presenteras i undersökningen gäller hela populationen.

En Novus undersökning är en garant för att undersökningen är relevant och rättvisande för hela gruppen som skall undersökas.

Undersökningen är genomförd via webb-intervjuer i Novus slumpmässigt rekryterade Sverigepanel som ger representativa resultat.

RESULTAT

Resultaten för företagsledare levereras i en diagramrapport. Markerade signifikanta skillnader i rapporten är jämfört mot totalen (te.x. kön, ålder, utbildning, hushållsinkomst och region).

FELMARGINAL

Vid 1000 intervjuer:

Vid utfall 10/90: +/- 1,82%
Vid utfall 20/80: +/- 2,43%
Vid utfall 30/70: +/- 2,78%
Vid utfall 40/60: +/- 2,97%
Vid utfall 50/50: +/- 3,03%

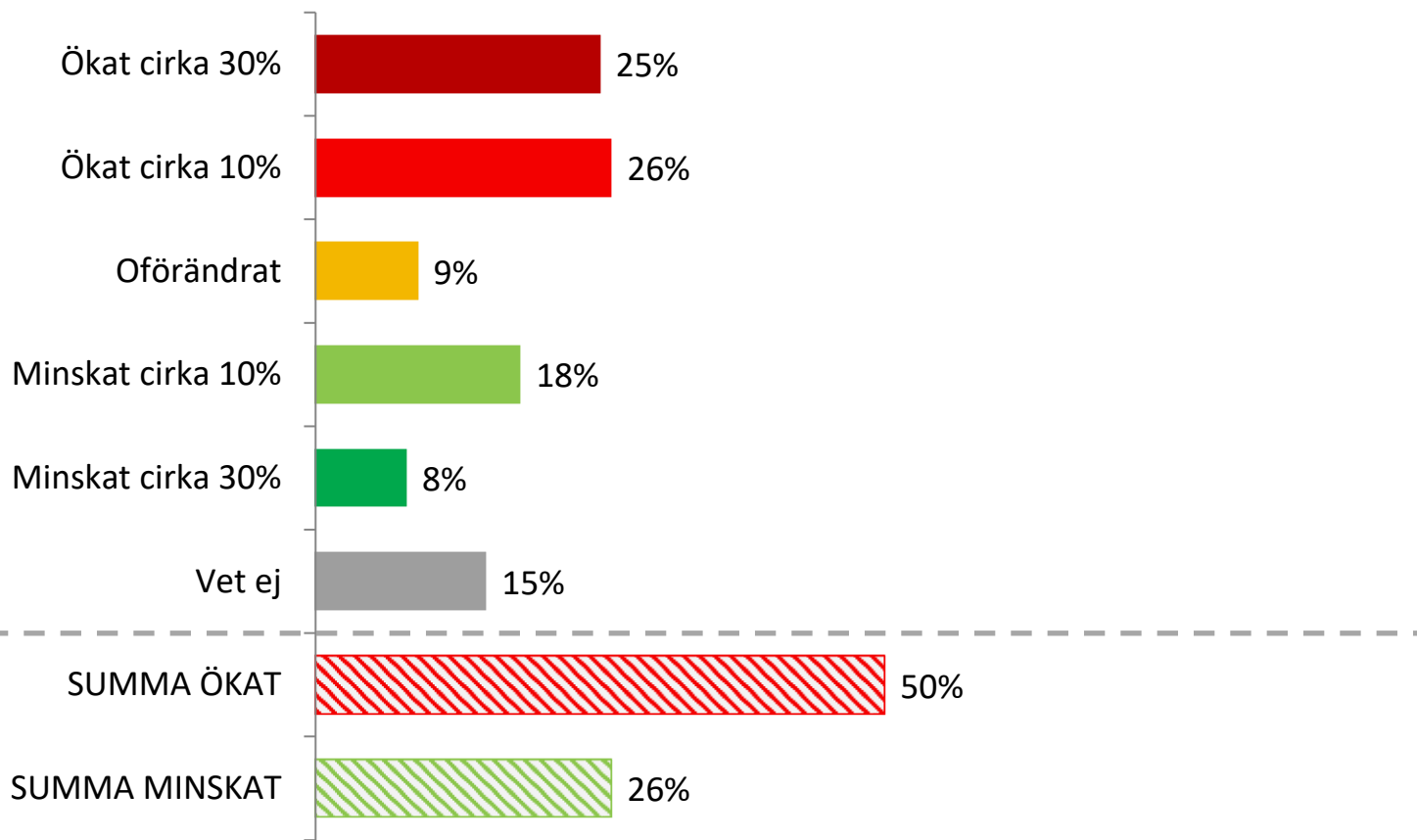

Kunskapsfrågor om utsläppsminskningar

Varannan (50%) tror att Sveriges territoriella utsläpp ökat sedan 1990. Var fjärde (26%) tror att det har minskat.

FRÅGA: Hur tror du att Sveriges territoriella utsläpp (utsläpp inom Sveriges gränser) utvecklats sedan 1990?

BAS: Totalt (n=1044)

Signifikanta skillnader

Följande undergrupper svarar i högre grad följande:

Ökat cirka 30% (25%)

- 18-29 år (38%), Studerande (33%), Sambo (32%)
- Har hemmaboende barn (32%)

Ökat cirka 10% (26%)

- Studerande (36%), Stockholm (31%)
- Kvinna (30%), Gift (30%)

Oförändrat (9%)

- Hushållsinkomst 299k- (13%), Gymnasium (12%)

Minskat cirka 10% (18%)

- Tjänsteman (25%), 50-64 år (24%), Grundskola (24%)
- Hushållsinkomst 800k (23%), Mellansverige (23%), Man (21%)

Minskat cirka 30% (8%)

- Hushållsinkomst 500k-799k (15%), 30-49 år (13%)
- Tjänsteman (12%), Sambo (12%), Universitet (11%)

Vet ej (15%)

- Sydsverige (23%), Grundskola (21%), Pensionär (20%)
- 65-84 år (20%), Kvinna (19%)

SUMMA ÖKAT (50%)

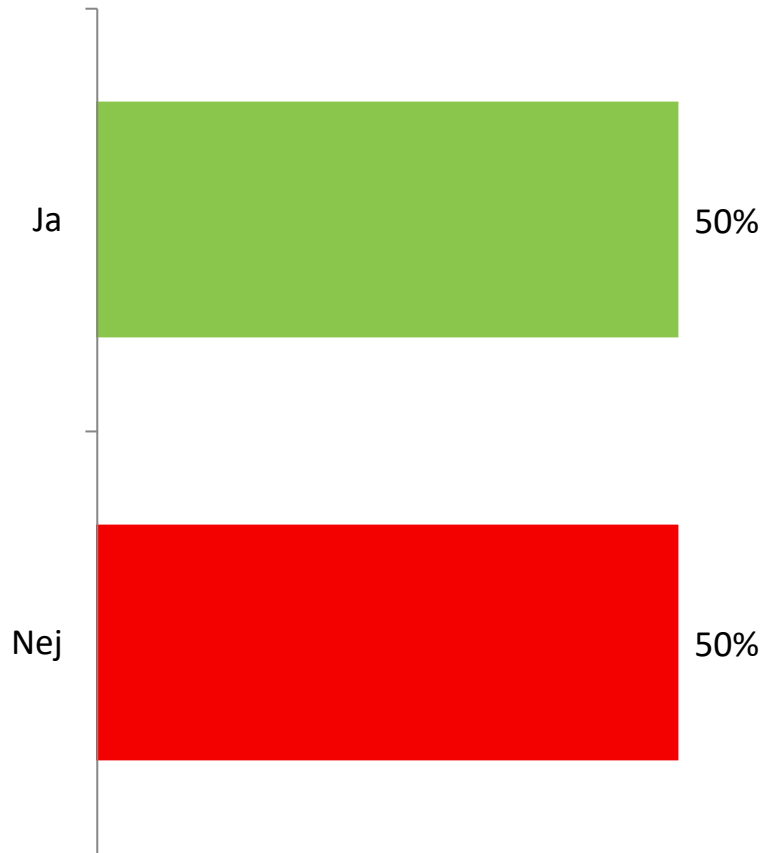
- Studerande (69%), 18-29 år (63%), Stockholm (59%)
- Sambo (56%), Har hemmaboende barn (56%)

SUMMA MINSKAT (26%)

- Tjänsteman (37%), Hushållsinkomst 500k-799k (32%)
- 50-64 år (32%), Mellansverige (31%), Man (31%)
- 30-49 år (30%)

Varannan tror att målsättningen om att Sverige ska vara fossilfritt 2045 kommer att påverka dem negativt.

FRÅGA: Sverige har som mål att vara fossilfritt 2045. Tror du att det kommer att påverka dig eller samhället negativt på något sätt?

BAS: Totalt (n=1044)

Signifikanta skillnader

Följande undergrupper svarar i högre grad följande:

Ja (50%)

- Sambo (61%)
- Villa/radhus (61%)
- Man (58%)
- Västsverige (57%)
- Hushållsinkomst 500k-799k (57%)
- Har hemmaboende barn (55%)

Nej (50%)

- Hyreslägenhet (67%)
- Pensionär (63%)
- 65-84 år (63%)
- Stockholm (62%)
- Hushållsinkomst 299k- (58%)
- Kvinna (58%)
- Singel (55%)
- Storstäder och storstadsnära kommuner (55%)

Bas: Tror att målsättningen om fossilfritt Sverige 2045 kommer att påverka negativt.

Många tror att om Sverige når målet att bli fossilfritt fram till 2045 så kommer det att innebära högre kostnader.

FRÅGA: På vilket sätt tror du att det kan påverka dig eller samhället negativt?

Ungefär 6 av 10 svarar att de tror det kommer att bli dyrare eller ha en högre kostnad.

Exempel på hur de uttrycker sig:

Mycket högre elpriser, dyrare varor

Saker kommer att bli dyrare, det kommer att bli svårare att resa

Osäker på om tid och förmåga finns att ställa om. Stor del av omställning är beroende av ren fossilfri el. Om vi hinner utveckla kärnkraften kan vi hinna.

Det kommer bli mycket dyrare

Allt kommer att bli dubbelt så dyrt! Plus att miljön i fattiga länder kommer att bli ännu sämre pga att man kommer flytta mycket miljöfarlig verksamhet ditt istället.

Att vissa privatpersoner inte har råd med en sådan omställning

Allt kommer bli dyrare. Vi kommer som land bli fattigare

Elbrist. Stötte klyftor då de kommer vara dyrt att leva fossilfritt

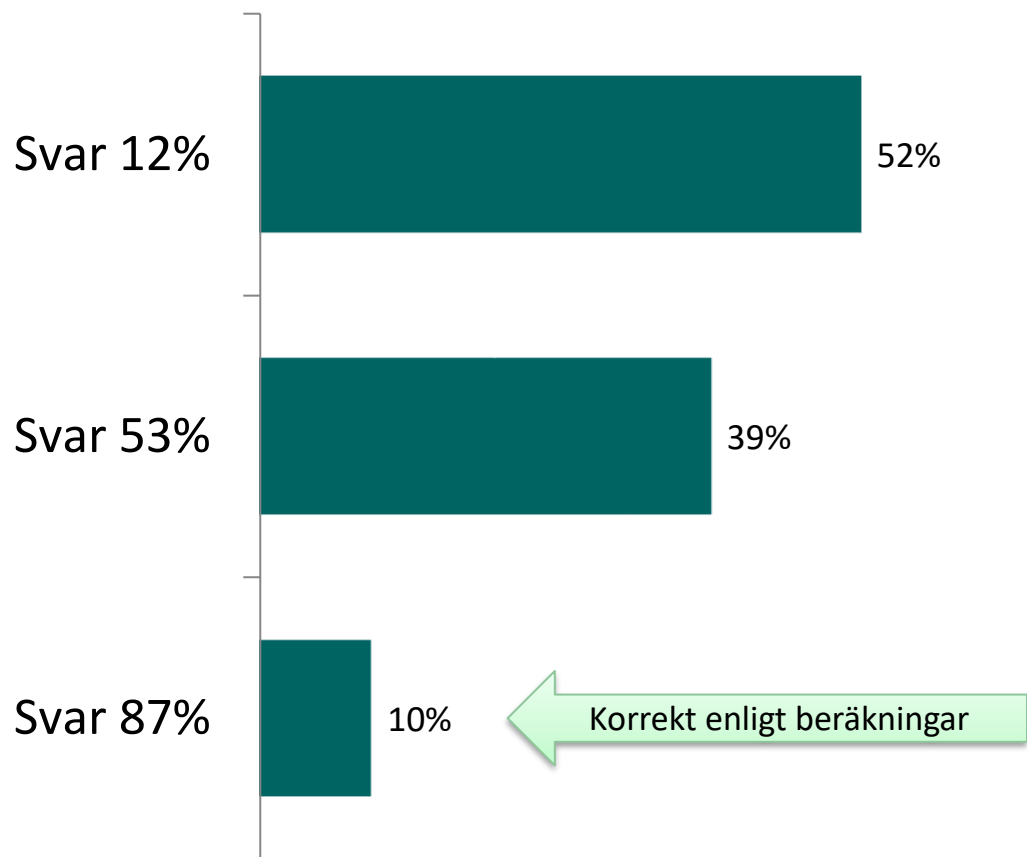
BAS: Tror att det fossilfria målet till 2045 kommer att påverka dem eller samhället negativt

Kunskapsfrågor om priser

Nio av tio (90%) tror att batterier till fordon blivit upp till 53% billigare sedan 2010. Enligt beräkningar har de blivit 87% billigare, men det är det endast 10% som tror.

FRÅGA: Hur mycket billigare har batterier till fordon blivit sedan år 2010?

BAS: Totalt (n=1000)

Signifikanta skillnader

Följande undergrupper svarar i högre grad följande:

Svar 12% (52%)

- Hushållsinkomst 300k-499k (68%)
- 65-84 år (66%)
- Hyreslägenhet (64%)
- Har inte hemmaboende barn (57%)
- Kvinna (57%)
- Större städer och kommuner nära större stad (56%)
- Gymnasium eller lägre (56%)

Svar 53% (39%)

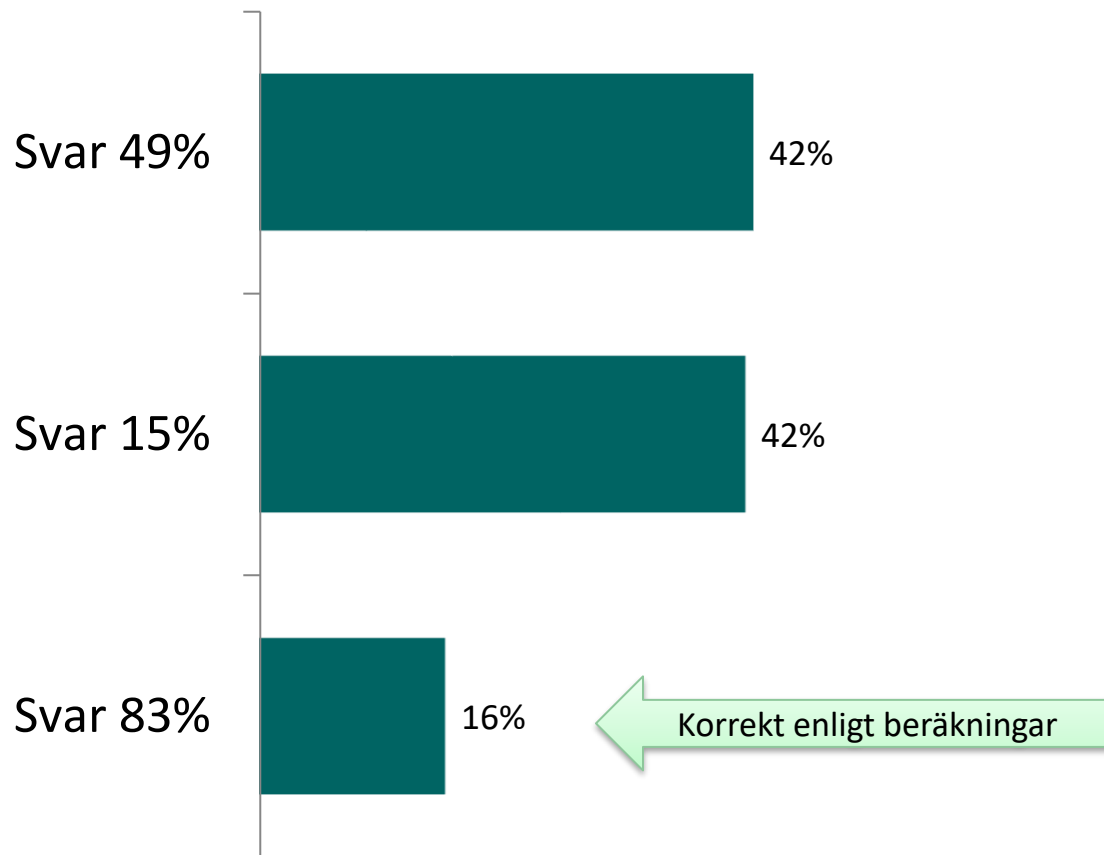
- Hushållsinkomst >800k (49%)
- Har hemmaboende barn (47%)
- Södra (46%)
- Bostadsrätt (46%)
- 18-34 år (45%)
- Universitetsutbildad (43%)

Svar 87% (10%)

- Hushållsinkomst >800k (14%)
- Ej med i facket (13%)
- Man (13%)
- 18-34 år (13%)
- Bostadsrätt (13%)

84% tror att solceller har blivit upp till 49% billigare sedan 2009. Enligt beräkningar har de blivit 83% billigare, men det är det endast 16% som tror.

FRÅGA: Hur mycket billigare har solceller blivit sedan år 2009?

BAS: Totalt (n=1000)

Signifikanta skillnader

Följande undergrupper svarar i högre grad följande:

Svar 49% (42%)

- Hushållsinkomst >800k (52%)
- Har hemmaboende barn (48%)
- Gift (46%)
- Man (46%)

Svar 15% (42%)

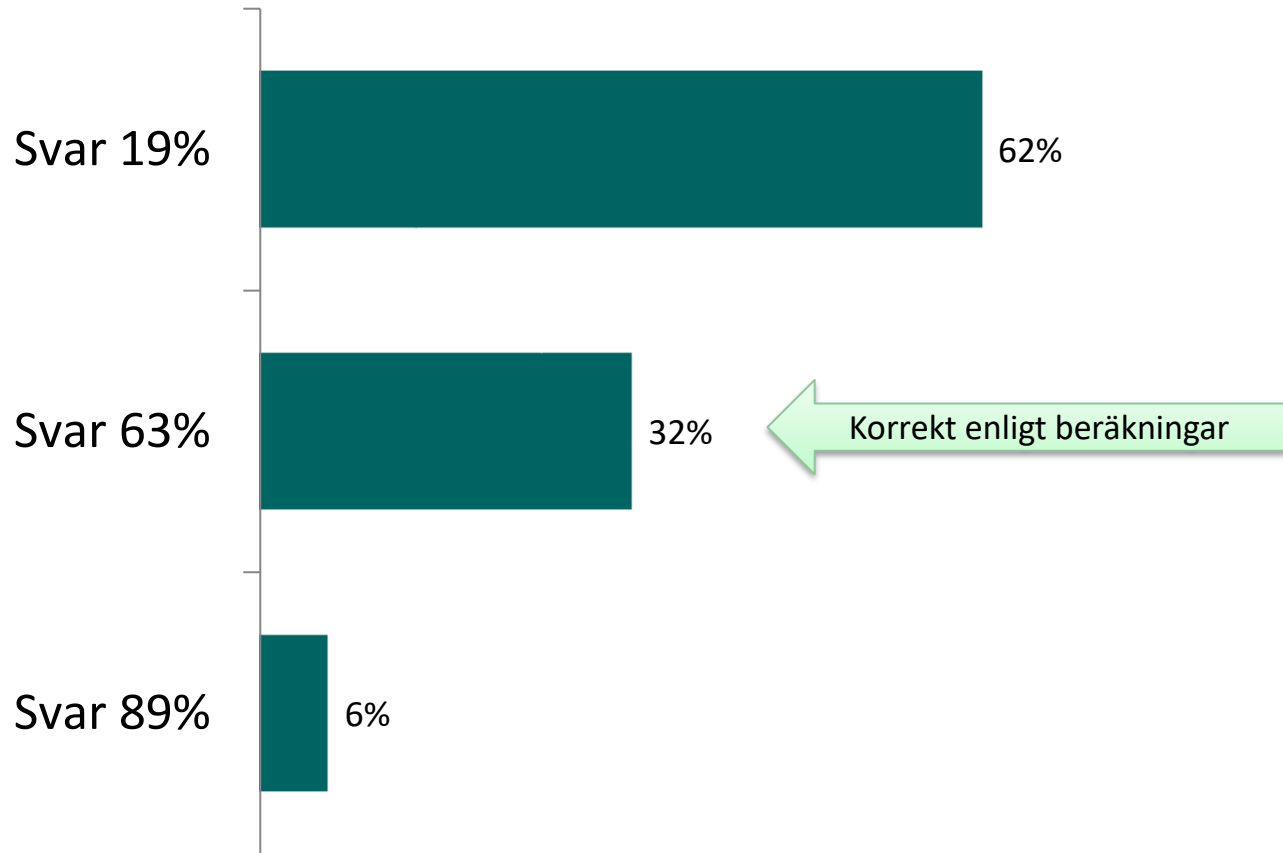
- Kvinna (50%)
- Hyreslägenhet (50%)
- Norra (50%)
- Hushållsinkomst 300k-499k (48%)
- Gymnasium eller lägre (47%)
- Har inte hemmaboende barn (45%)

Svar 83% (16%)

- Stockholm (24%)
- Bostadsrätt (22%)
- Universitetsutbildad (22%)
- 18-34 år (21%)
- Man (21%)
- Storstäder och storstadsnära kommuner (20%)
- Singel (20%)

Sex av tio (62%) tror att landbaserad vindkraft har blivit 19% billigare sedan 2009. Enligt beräkningar har de blivit 63% billigare, men det är det endast 32% som tror. Ytterligare 6% tror felaktigt att den blivit 89% billigare.

FRÅGA: Hur mycket billigare har landbaserad vindkraft blivit sedan år 2009?

BAS: Totalt (n=1000)

Signifikanta skillnader

Följande undergrupper svarar i högre grad följande:

Svar 19% (62%)

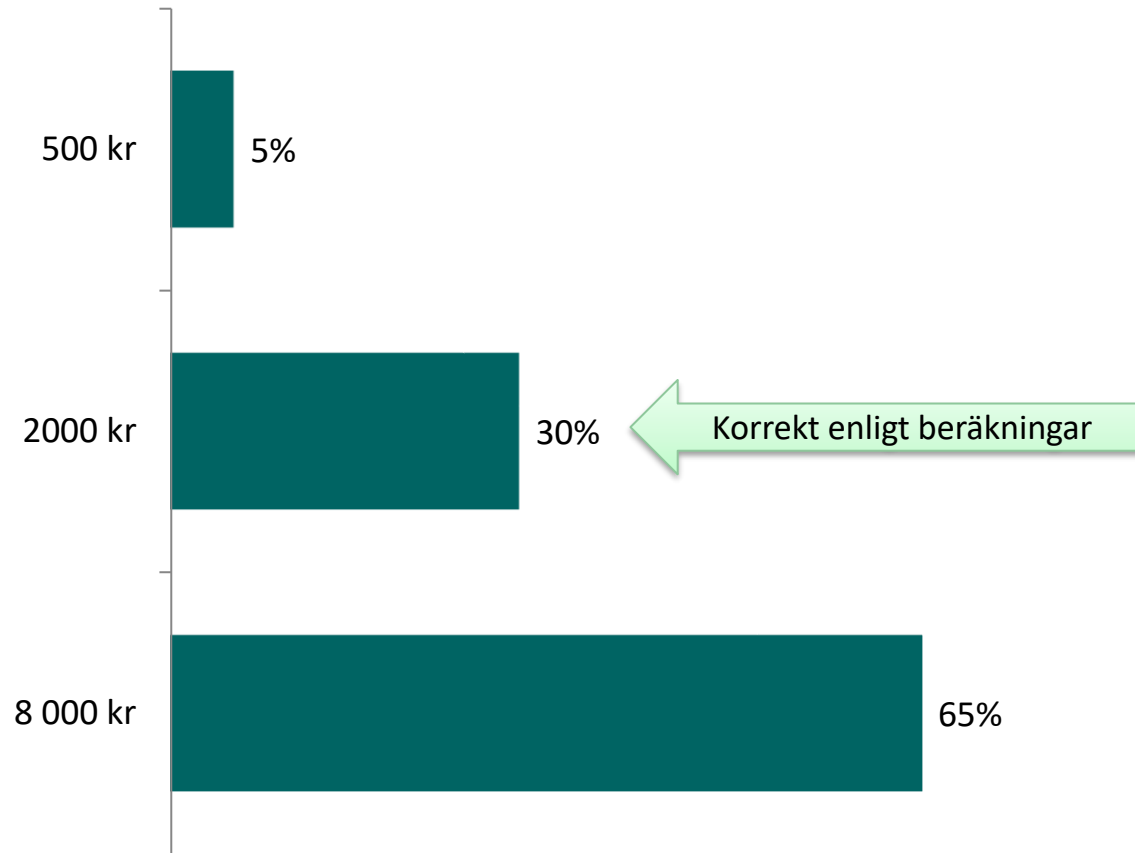
- Hushållsinkomst 300k-499k (73%)
- Norra (69%)
- Privat sektor (69%)
- Gymnasium eller lägre (67%)
- Större städer och kommuner nära större stad (67%)
- Kvinna (66%)

Svar 63% (32%)

- Saco (45%)
- Bostadsrätt (42%)
- Hushållsinkomst >800k (40%)
- Universitetsutbildad (40%)
- 18-34 år (38%)
- Storstäder och storstadsnära kommuner (38%)
- Man (36%)

Två av tre (65%) tror att en familjebil kommer att kosta 8000kr extra när den är gjord med fossilfritt stål. Enligt beräkningar skulle det bli 2000kr dyrare men det är endast 30% som gissar på det alternativet. Ytterligare 5% tror att den endast skulle kosta 500kr mer.

FRÅGA: Vad tror du vad en vanlig familjebil kommer att kosta extra när den är gjord med fossilfritt stål?

BAS: Totalt (n=1067)

Signifikanta skillnader

Följande undergrupper svarar i högre grad följande:

500 kr (5%)

- Östra (10%)
- Studerande (9%)

2000 kr (30%)

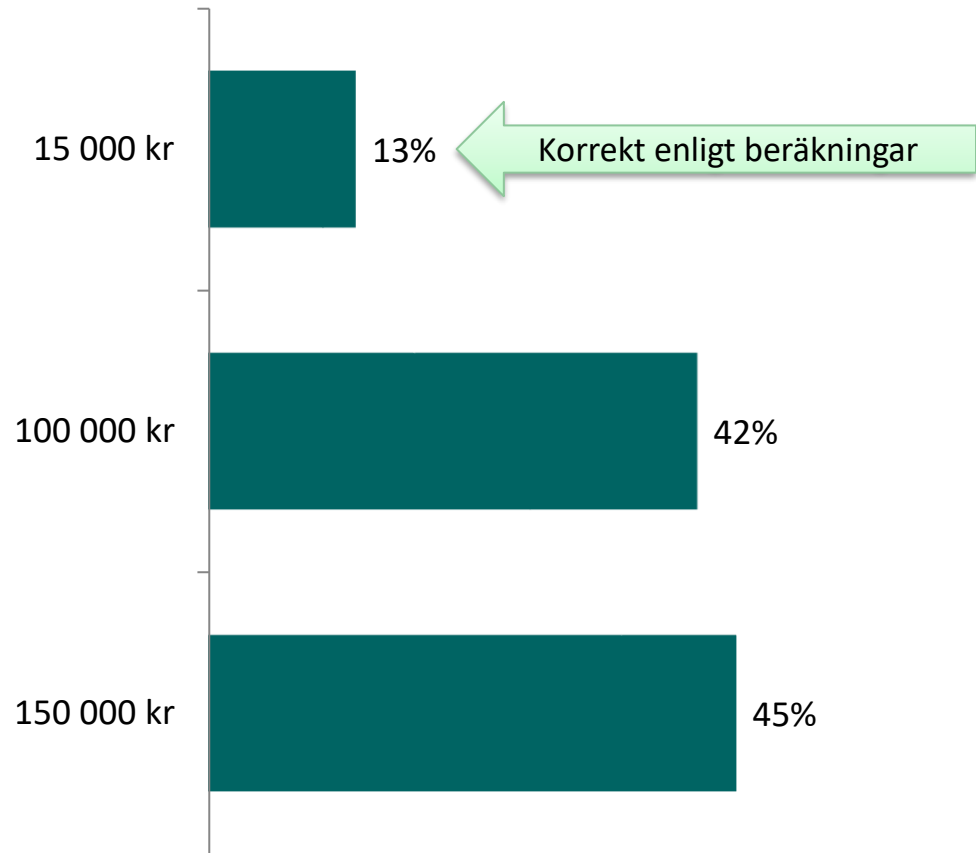
- Hyreslägenhet (47%)
- 18-34 år (38%)
- Singel (37%)
- Hushållsinkomst 300k-499k (36%)
- Kvinna (34%)
- Har inte hemmaboende barn (33%)

8 000 kr (65%)

- Villa/radhus (74%)
- 35-49 år (70%)
- Gift (70%)
- Har hemmaboende barn (69%)

86% tror att en nybyggd lägenhet (80kvm) skulle kosta minst 100.000kr extra om den byggdes med fossilfritt cement. Enligt beräkningar skulle det bli ca 15.000kr dyrare men det är endast 13% som gissar på det alternativet.

FRÅGA: Vad tror du att en nybyggd lägenhet på 80 kvadratmeter som kostar 3 miljoner, kommer att kosta extra när den är byggd av fossilfritt cement, vilket är den största utsläppskällan vid ett husbygge?

BAS: Totalt (n=1067)

Signifikanta skillnader

Följande undergrupper svarar i högre grad följande:

15 000 kr (13%)

- Östra (22%)
- Bostadsrätt (17%)

100 000 kr (42%)

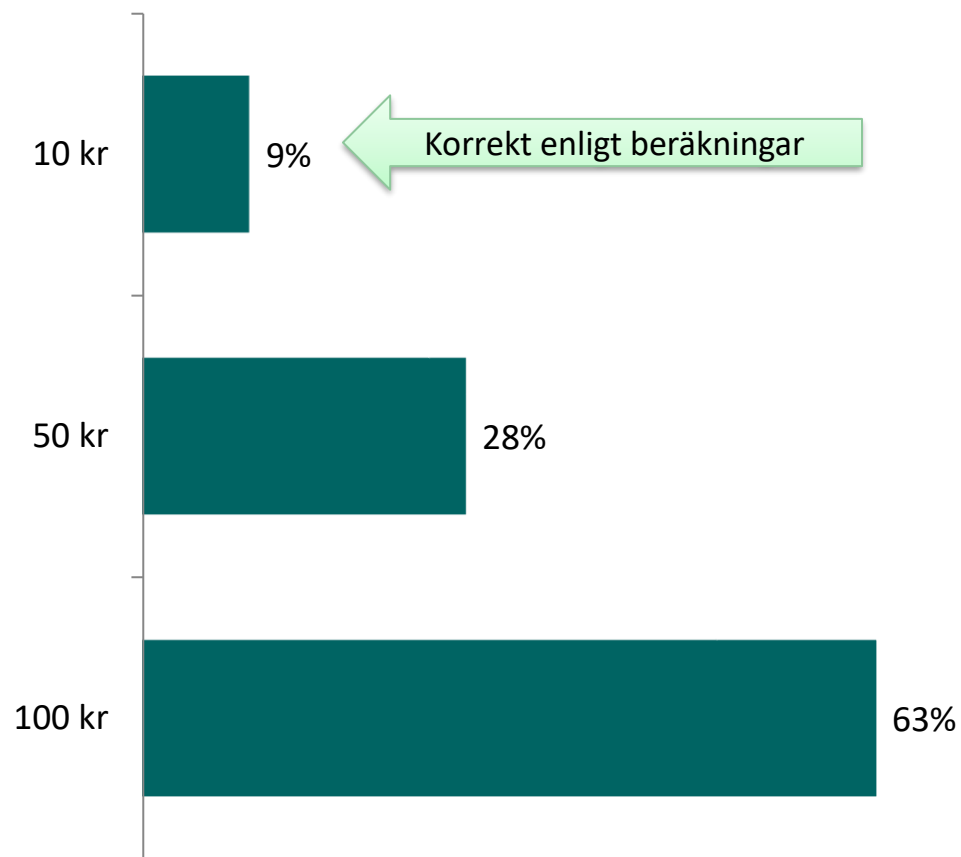
- 65-84 år (50%)
- Kvinna (47%)

150 000 kr (45%)

- 35-49 år (56%)
- Ej med i facket (54%)
- Sambo (53%)
- Har hemmaboende barn (53%)
- Hushållsinkomst 500k-799k (52%)
- Privat sektor (51%)
- Man (49%)

Nia av tio (91%) tror att ett par jeans som kostar 400kr kommer att kosta minst 50kr extra när de produceras utan utsläpp av växthusgaser. Enligt beräkningar skulle jeansen bli 10kr dyrare men det är endast 9% som gissar på det alternativet.

FRÅGA: Vad tror du att ett par jeans som kostar 400 kr, kommer att kosta extra när de produceras utan utsläpp av växthusgaser?

BAS: Totalt (n=1067)

Signifikanta skillnader

Följande undergrupper svarar i högre grad följande:

10 kr (9%)

- Hushållsinkomst >800k (16%)
- Östra (15%)

50 kr (28%)

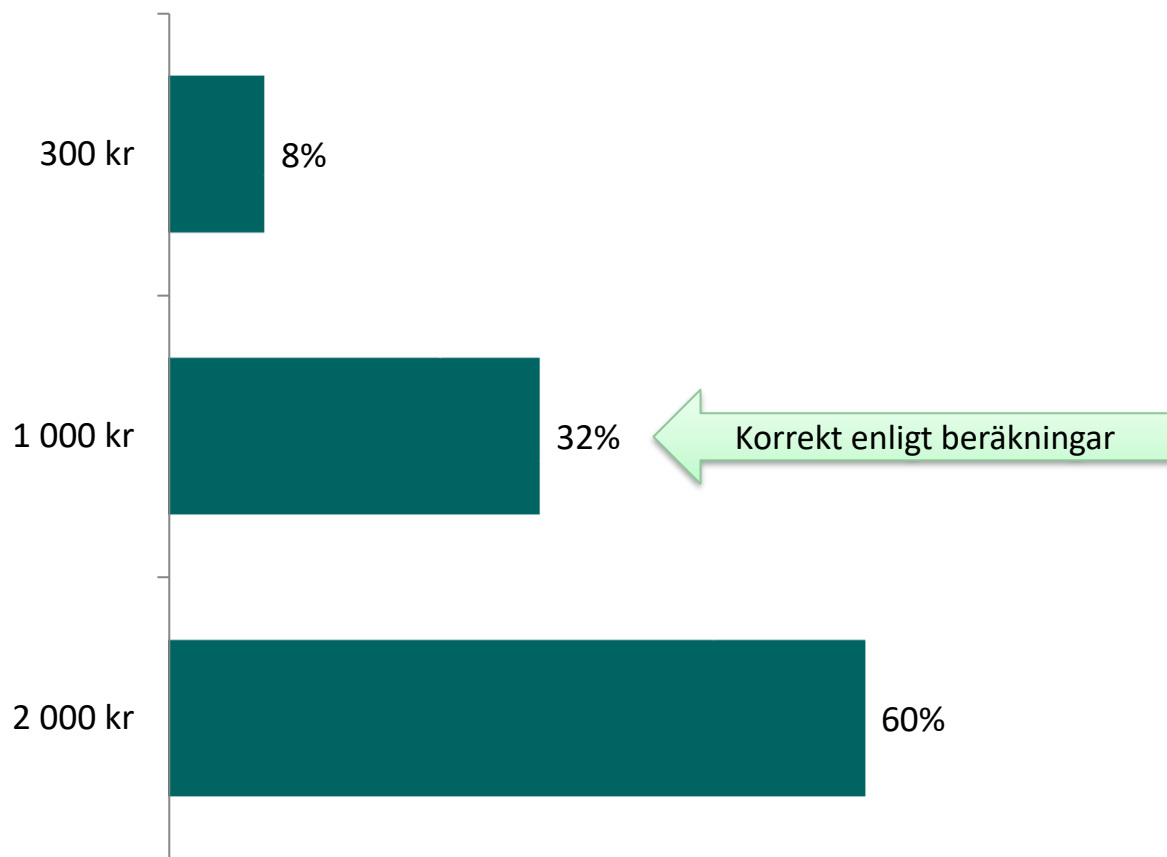
- Stockholm (33%)
- Singel (33%)
- 18-34 år (32%)
- Storstäder och storstadsnära kommuner (32%)
- Man (31%)

100 kr (63%)

- 50-64 år (73%)
- Kvinna (69%)
- Villa/radhus (68%)

Sex av tio tror att en enkel flygresor till New York kommer att kosta 2000kr extra när flygplanet går på fossilfritt bränsle. Enligt beräkningar skulle det bli 1000kr dyrare men det är endast 32% som gissar på det alternativet. Ytterligare 8% tror att flygbiljetten endast skulle kosta 300kr mer.

FRÅGA: Vad tror du att en enkel flygresor från Stockholm till New York á 6500 kr kommer att kosta extra när, flygplanet går på fossilfritt bränsle?

BAS: Totalt (n=1067)

Signifikanta skillnader

Följande undergrupper svarar i högre grad följande:

1 000 kr (32%)

- Storstäder och storstadsnära kommuner (36%)
- Har inte hemmaboende barn (35%)

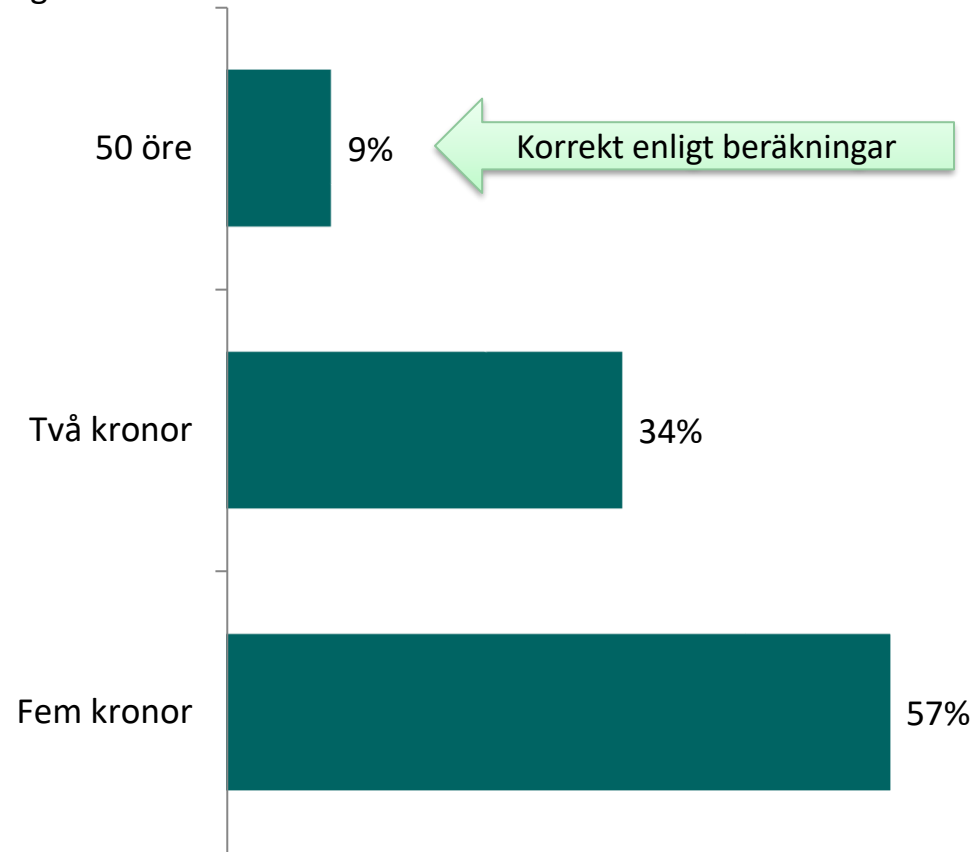
2 000 kr (60%)

- Hushållsinkomst 500k-799k (69%)
- Större städer och kommuner nära större stad (65%)
- Har hemmaboende barn (64%)

57% tror att en brödlimpa som idag kostar 25kr skulle kosta 5kr mer om lantbruket var helt fossilfritt.

Enligt beräkningar skulle priset bli 50öre dyrare men det är endast 9% som gissar på det alternativet.

FRÅGA: Hur mycket mer tror du att en brödlimpa, som idag kostar 25 kronor, skulle kosta om lantbruket är fossilfritt? Det innebär att enbart fossilfria energikällor används för att driva fordon och producera konstgödsel.

BAS: Totalt (n=1044) – denna fråga ställdes 5-13 januari 2023

Signifikanta skillnader

Följande undergrupper svarar i högre grad följande:

50 öre (9%)

- Hushållsinkomst 300k-499k (15%)

Två kronor (34%)

- Studerande (52%)
- Västsverige (46%)
- Grundskola (45%)
- Pensionär (45%)
- Sambo (44%)
- 65-84 år (43%)
- 18-29 år (42%)
- Bostadsrätt (42%)
- Hushållsinkomst 500k-799k (40%)
- Större städer och kommuner nära större stad (38%)

Fem kronor (57%)

- Arbetare (67%)
- 30-49 år (67%)
- Hushållsinkomst 800k (64%)
- Gymnasium (63%)
- Singel (62%)

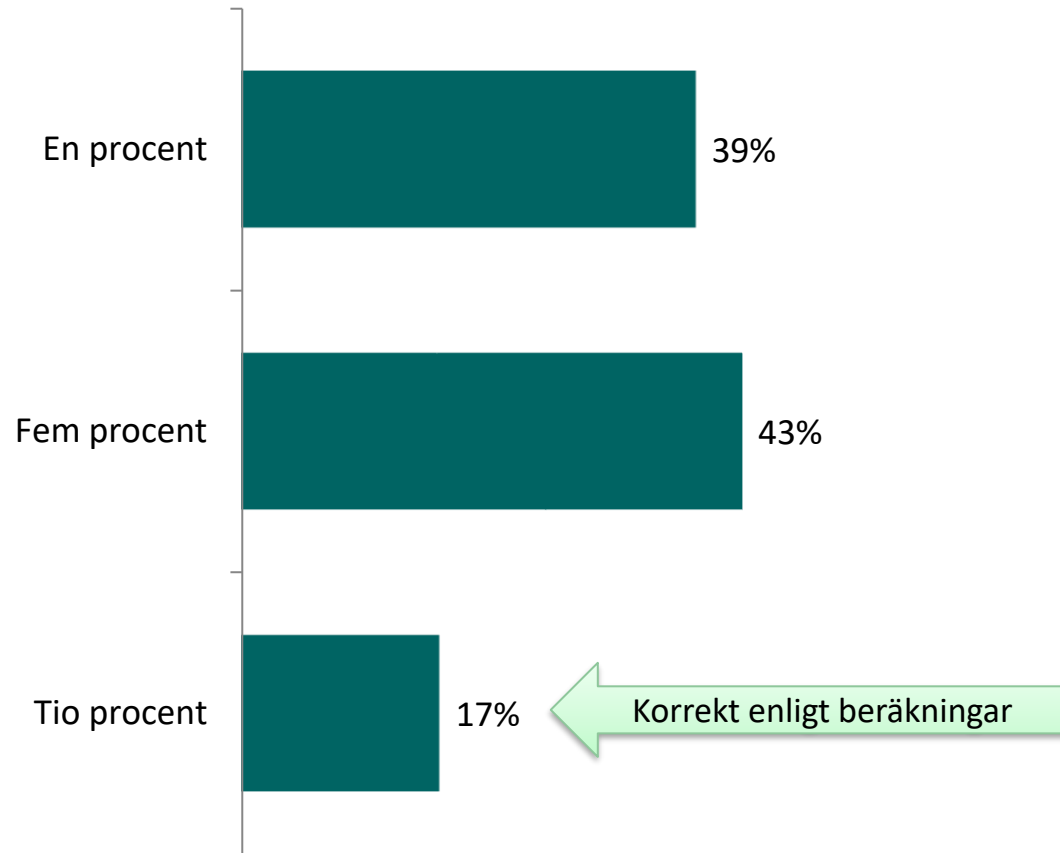

Kunskapsfrågor om stål och elbilar

43% tror att tillverkning av fossilfritt stål kommer att minska Sveriges koldioxidutsläpp 2030 med 5%.

Enligt beräkningar kan åtgärden minska utsläppen med 10%, men det är det endast 17% som gissar på.

FRÅGA: SSAB planerar att tillverka enbart fossilfritt stål 2030, producerat helt utan fossila källor. Hur mycket tror du att denna åtgärd minskar Sveriges koldioxidutsläpp?

BAS: Totalt (n=1044)

Signifikanta skillnader

Följande undergrupper svarar i högre grad följande:

En procent (39%)

- Hushållsinkomst 299k- (47%)
- 30-49 år (45%)
- Gymnasium (45%)
- Kvinna (43%)

Fem procent (43%)

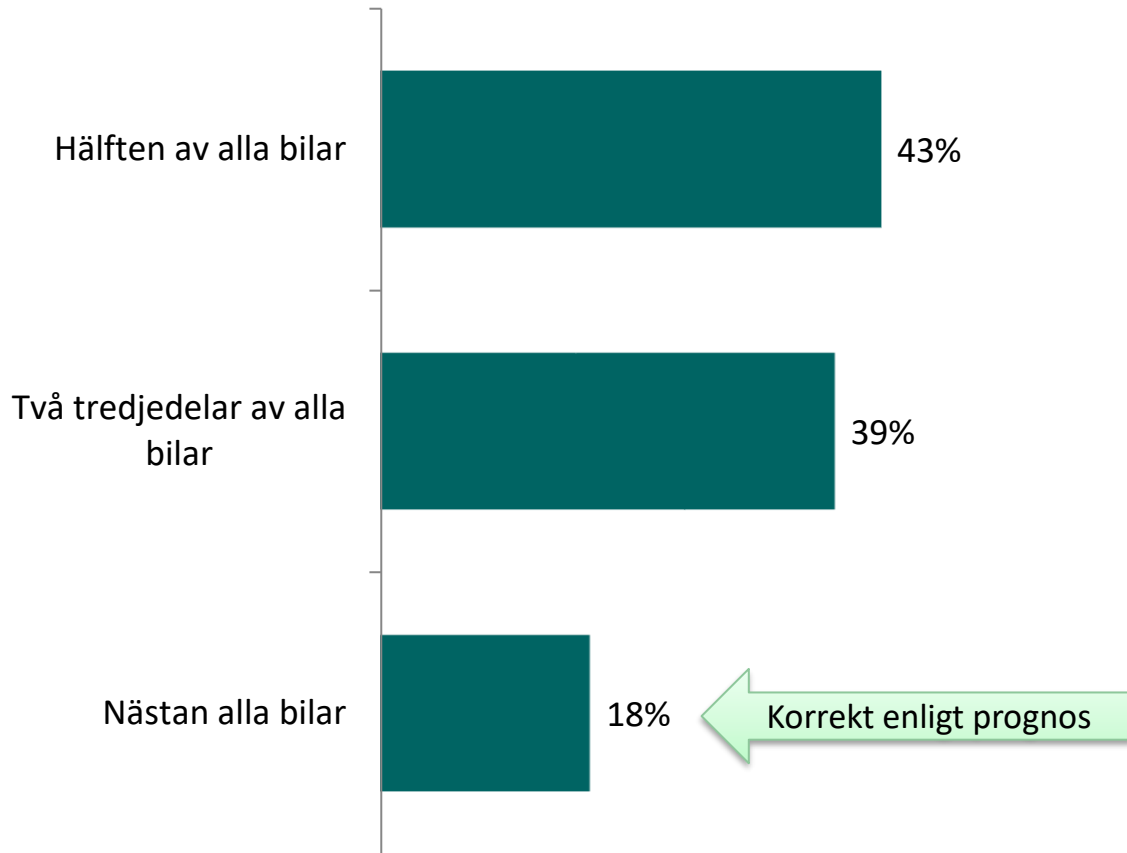
- Grundskola (63%)
- Studerande (56%)
- Sambo (54%)
- Har hemmaboende barn (49%)
- Villa/radhus (46%)

Tio procent (17%)

- Man (23%)
- Stockholm (23%)
- Arbetare (21%)

43% tror att hälften av alla nya bilar som säljs i Sverige 2030 kommer att vara laddbara bilar. 39% tror att två tredjedelar är laddbara. 18% tror att nästan alla nya är laddbara, vilket är den korrekta siffran enligt en prognos.

FRÅGA: Hur stor andel av de nya bilar som säljs i Sverige 2030 tror du kommer att vara laddbara bilar?

BAS: Totalt (n=1044)

Signifikanta skillnader

Följande undergrupper svarar i högre grad följande:

Hälften av alla bilar (43%)

- Västsverige (52%)
- Hushållsinkomst 500k-799k (50%)
- Sambo (49%)
- Större städer och kommuner nära större stad (49%)
- Villa/radhus (49%)

Två tredjedelar av alla bilar (39%)

- Hyreslägenhet (50%)
- Storstäder och storstadsnära kommuner (44%)
- Singel (43%)

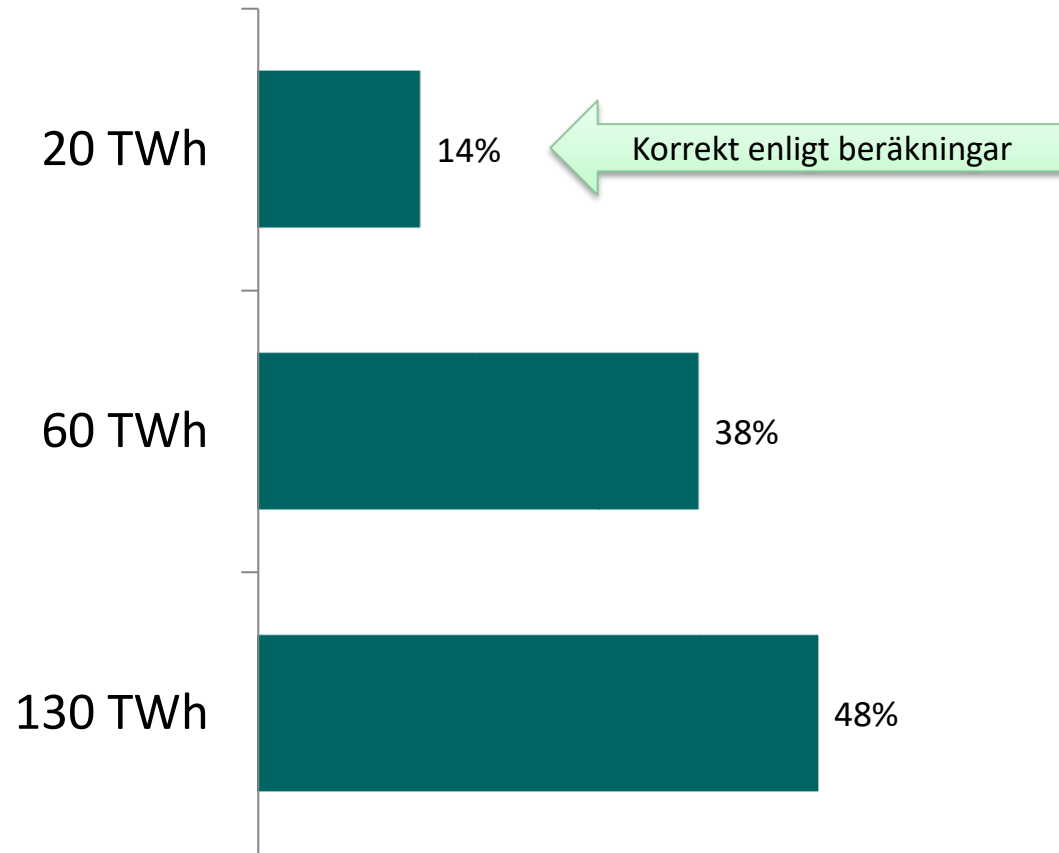
Nästan alla bilar (18%)

- Hushållsinkomst 800k (27%)
- Tjänsteman (25%)
- Bostadsrätt (23%)
- Universitet (21%)

86% tror att det skulle behövas minst ytterligare 60 TWh för att alla personbilar ska drivas helt på el. Det korrekta svaret är enligt beräkningar att det skulle behövas ca 20TWh ytterligare, men det är det endast 14% som tror.

FRÅGA: Idag använder vi 140 TWh el i Sverige.

Hur mycket tror du skulle behövas för att alla personbilar i Sverige ska drivas helt på el?

BAS: Totalt (n=1000)

Signifikanta skillnader

Följande undergrupper svarar i högre grad följande:

20 TWh (14%)

- Man (19%)
- 35-49 år (19%)

60 TWh (38%)

- 18-34 år (52%)
- Singel (45%)
- Har hemmaboende barn (42%)
- Universitetsutbildad (42%)

130 TWh (48%)

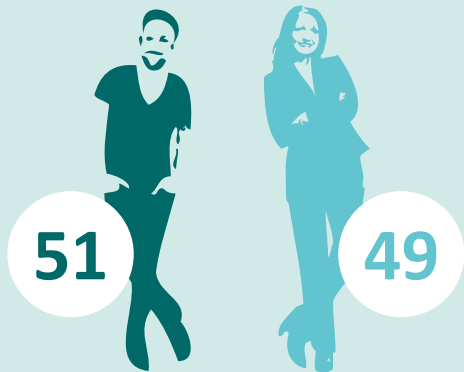
- 50-64 år (55%)
- Hushållsinkomst 300k-499k (55%)
- Gift (53%)
- Kvinna (53%)
- Gymnasium eller lägre (52%)
- Har inte hemmaboende barn (51%)

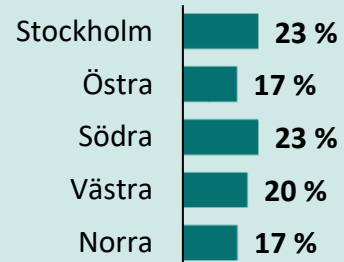
Bakgrund

Bakgrund

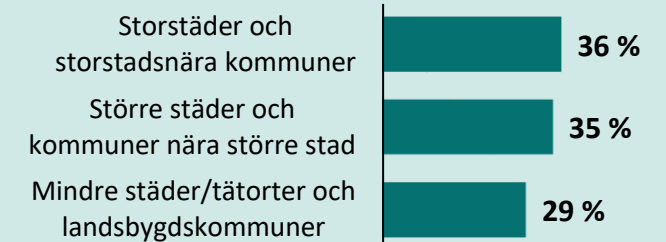
KÖN

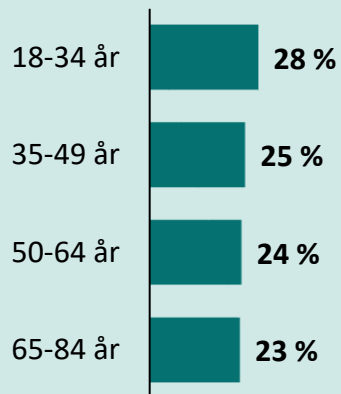
REGION

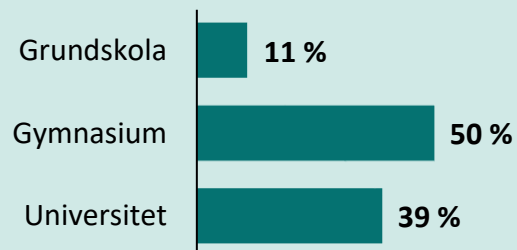
ORT

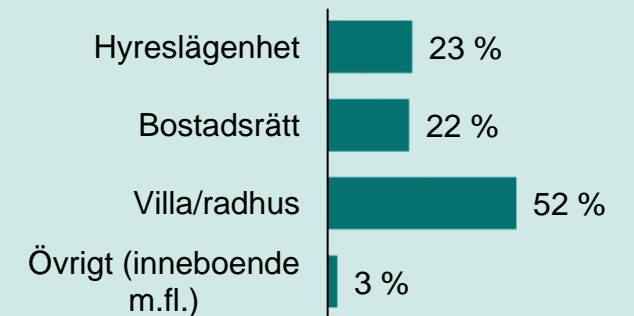
ÅLDER

UTBILDNING

BOENDE

BAS: Totalt (n=1044)

Om Novus undersökningar

Begreppsförklaring – Signifikanser

I Novus rapporter redovisar vi signifikanta skillnader mellan olika undergrupper och totalen. Vid upprepade undersökningar redovisar vi signifikanta skillnader mellan undersökningarna.

VAD ÄR EN SIGNIFIKANS?

Vi vill ofta veta om det finns en signifikant skillnad mellan hur två grupper har besvarat en fråga. En skillnad mellan två värden är statistiskt signifikant om skillnaden mellan dem är större än vad vi tror kan bero på slumpen. Vanligtvis vill vi undersöka om en undergrupp baserad på kön, ålder, utbildning eller region, har svarat annorlunda än totalen. Vid upprepade undersökningar vill vi veta om det finns en signifikant skillnad mellan undersökningarna.

HUR SÄKER ÄR EN SIGNIFIKANS?

Total säkerhet finns inte utan den är beroende av den signifikansnivå som används. På Novus använder vi en signifikansnivå på 95% i våra undersökningar. En signifikant skillnad betyder då att sannolikheten är 95% att det finns en faktisk skillnad mellan de två uppmätta värdena och att den skillnaden inte beror på slumpen.

Novus Sverigepanel – Standard för regioner

Fr.o.m 1 januari 2023

5 regioner	Andel
Stockholm SE11 Stockholm	23,2%
Östra SE12 Östra Mellansverige	16,7%
Södra SE22 Sydsverige SE21 Småland med öarna	23,2%
Västra SE23 Västsverige	20,0%
Norra SE32 Mellersta Norrland SE33 Övre Norrland SE31 Norra Mellansverige	16,9%

Kort om Novus kommungruppsindelning

I rapporten redovisas signifikanta skillnader för tre huvudgrupper av kommuner; storstäder och storstadsnära kommuner, större städer och kommuner nära större stad samt mindre städer/tätorter och landsbygdskommuner. Novus använder SKR:s kommungruppsindelning från 2017.

A. STORSTÄDER OCH STORSTADSNÄRA KOMMUNER

- A1. Storstäder - kommuner med minst 200 000 invånare i den största tätorten.
- A2. Pendlingskommun nära storstad – kommuner med minst 40% utpendling till arbete i en storstad eller storstadsnära kommun.

B. STÖRRE STÄDER OCH KOMMUNER NÄRA STÖRRE STAD

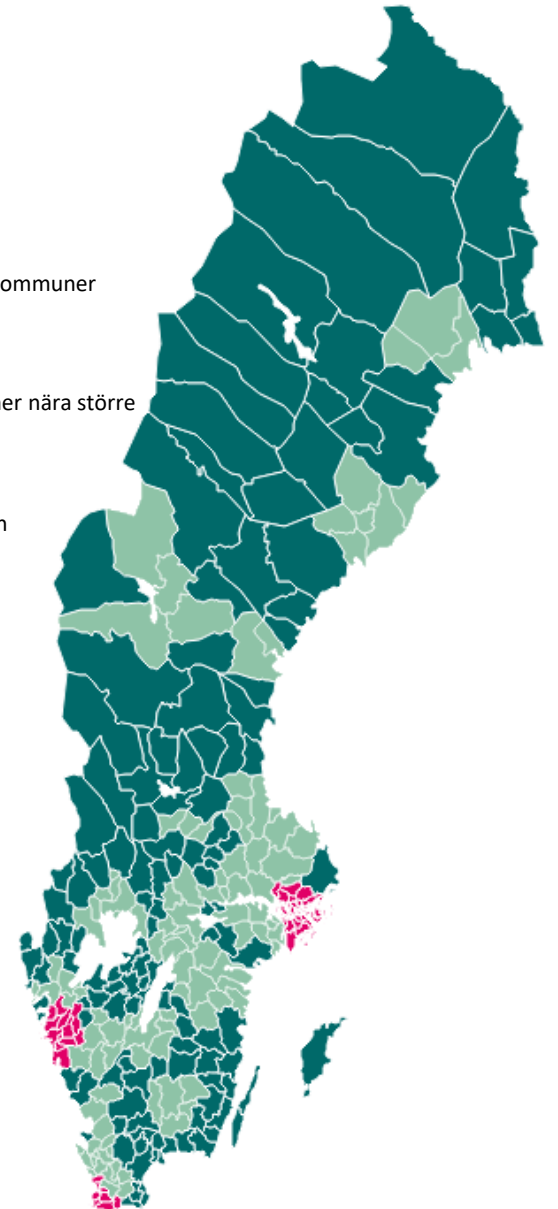
- B3. Större stad - kommuner med minst 50 000 invånare varav minst 40 000 invånare i den största tätorten.
- B4. Pendlingskommun nära större stad - kommuner med minst 40% utpendling till arbete i en större stad.
- B5. Lågpendlingskommun nära större stad – kommuner med mindre än 40% utpendling till arbete i en större stad.

C. MINDRE STÄDER/TÄTORTER OCH LANDSBYGDSKOMMUNER

- C6. Mindre stad/tätort - kommuner med minst 15 000 men mindre än 40 000 invånare i den största tätorten.
- C7. Pendlingskommun nära mindre stad/tätort - kommuner med minst 30% ut- eller inpendling till mindre ort.
- C8. Landsbygdskommun - kommuner med mindre än 15 000 invånare i den största tätorten, lågt pendlingsmönster (mindre än 30%).
- C9. Landsbygdskommun med besöksnäring - landsbygdskommun med minst två kriterier för besöksnäring, d v s antal gästnätter, omsättning inom detaljhandel/ hotell/ restaurang i förhållande till invånarantalet.

Kommungruppsindelning, huvudgrupper

- Storstäder och stadsnära kommuner
- Större städer och kommuner nära större stad
- Mindre städer/tätorter och landsbygdskommuner

Kort om Novus Sverigepanel

Novus Sverigepanel består av ungefär 50 000 paneldeltagare. Panelen är slumpmässigt rekryterad (man kan inte anmäla sig själv för att tjäna pengar eller för att man vill påverka opinionen) och är riksrepresentativ avseende ålder, kön och region i åldersspannet 18–79 år. Eventuella skevheter i panelstruktur avhjälpas genom att ett riksrepresentativt urval dras från panelen samt av att resultatet viktas.

Vi vårdar vår panel väl genom s.k. panelmanagement. Det innebär bl.a. att vi ser till att man inte kan delta i för många undersökningar under en kort period, inte heller i flera liknande undersökningar. Vi har också ett system för belöningar till panelen.

Undersökningsgenomförande

Ett urval ur panelen dras. Dessa får en inbjudan till undersökningen via e-post. Inbjudan innehåller information om hur lång tid undersökningen tar att besvara, sista svarsdatum samt en länk som man klickar på för att komma till frågeformuläret. Man kan besvara alla frågor på en gång alternativt göra paus och gå tillbaka till frågeformuläret vid ett senare tillfälle.

När datainsamlingen är klar påbörjas databearbetningen. Därefter produceras tabeller och en rapport sammanställs.

**Fråga gärna efter mer
information kring vårt
panelmanagement!**

Publiceringsregler

Novus varumärke är en garant för att en undersökning har gått rätt till och att slutsatserna kring densamma är korrekta utifrån målet med undersökningen.

Enligt internationella branschregler (ESOMAR) är Novus som undersökningsföretag ansvariga för att våra undersökningar tolkas rätt vid första publicering.

För att säkerställa att våra undersökningar presenteras på ett korrekt sätt ber vi alltid att få se den text som skrivs med syfte att publiceras där Novus undersökningar omnämns.

Novus förbehåller sig rätten att korrigera felaktiga siffror och tolkningar som har publicerats.

Vi på Novus älskar frågor

Mats Lindström
Seniorkonsult och kundansvarig Fossilfritt Sverige

Mobil: 070-1503439

E-post: mats.lindstrom@novus.se

NOVUS